

Belge	Türü	Duyuru
	Sayısı	2019/54
	Konusu	TLREF Vadeli İşlem Sözleşmelerinin İşleme Açılması ve Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası Prosedürü'nde (VİOP Prosedürü) Yapılacak Değişiklikler Hk.
	Onay Tarihi	30/07/2019
	Hazırlayan	Türev Piyasalar Operasyon Direktörlüğü
	Dağıtım	VİOP Üyeleri, Veri Yayın Kuruluşları (VYK), Yazılım Sağlayan Kuruluşlar

Sn.Yetkili

İlgi: 25/06/2019 tarihli ve 2019/47 sayılı Duyurumuz.

İlgi'de kayıtlı Duyurumuz ile, TLREF olarak adlandırılan gecelik referans faiz oranının 17/06/2019 tarihinden itibaren yayınlanmaya başladığı ve gecelik referans faiz oranının kısa vadeli faiz oranlarının bir göstergesi olması ve türev araçlara dayanak teşkil etmesi amaçlandığı ifade edilmiştir. Bu kapsamda, Borsamız Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda 1 Aylık ve 3 Aylık TLREF vadeli işlem sözleşmelerinin Duyuru ekinde yer alan sözleşme unsurları ile işleme açılabilmesi amacıyla çalışmaların sürdürüldüğü, BISTECH üye serbest test ortamına söz konusu sözleşmelerin tanımlandığı ve Sermaye Piyasası Kurulu onayının alınması ile testlerde olumsuz bir durum tespit edilmemesi halinde yeni vadeli işlem sözleşmelerinin 02/08/2019 tarihinde işleme açılmasının planlandığı ilan edilmiştir.

İşleme açılacak sözleşmeler ile ilgili olarak Sermaye Piyasası Kurulu'nun bilgisi ve onayı alınmış, ayrıca testlerde olumsuz bir durum tespit edilmemiştir. 1 Aylık TLREF vadeli işlem sözleşmeleri 02/08/2019 tarihi itibarıyla işlem görmeye başlayacak, 3 Aylık TLREF vadeli işlem sözleşmelerinin işleme açılacağı tarih ise daha sonra ilan edilecektir. 1 Aylık TLREF vadeli işlem sözleşmelerinde uygulanacak borsa payı oranı nominal değer üzerinden hesaplanan işlem hacminin yüz binde 1'i olarak belirlenmiş olup, gerçekleşen işlemlerden 31/03/2020 tarihine kadar borsa payı alınmayacaktır.

Bununla birlikte, 03/04/2019 tarihli ve 30734 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Borsa İstanbul A.Ş. Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile bir yatırım aracına ilişkin işlemlerin Genel Müdür tarafından durdurulabileceği süre 5 işlem gününden 1 aya yükseltilmiştir. Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası Prosedürü'nün "Sözleşmelerde İşlemlerin Durdurulması" başlıklı 15 inci maddesinde de aynı doğrultuda güncelleme yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

TLREF vadeli işlem sözleşmeleri ve sözleşmelerde işlemlerin durdurulmasına ilişkin olarak VİOP Prosedürü'nde ekte yer alan karşılaştırma cetvelinde belirtilen değişiklikler yapılmıştır. Söz konusu değişiklikleri içeren VİOP Prosedürü'nün güncellenmiş haline Borsamız internet sitesindeki "Ürünler ve Piyasalar" sekmesinde, "Düzenlemeler" bölümündeki "Prosedürler" başlığından (<https://www.borsaistanbul.com/urunler-ve-piyasalar/duzenlemeler/prosedurler>) ulaşılabilir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Ali ÖMÜRBEK
Genel Müdür Yardımcısı

EK: VİOP Prosedürü Güncellemesine İlişkin Değişiklikler (6 sayfa).

EK: VIOP PROSEDÜRÜ GÜNCELLEMESİNE İLİŞKİN DEĞİŞİKLİKLER

MEVZUATIN DEĞİŞİKLİKLERİ		MEVZUATIN DEĞİŞİKLİKLERİ																							
15. Sözleşmelerde İşlemlerin Durdurulması Dayanak varlıkların Sistemde durdurulması halinde, Piyasada ilgili varlıklara dayalı sözleşmelerdeki işlemler Genel Müdür kararı ile durdurulabilir. Piyasada, dayanak varlığın işleme açık olduğu dönemler içinde ilgili sözleşmelerin de işleme açık olması esas olmakla beraber, Genel Müdür sözleşmelerin işleme açık veya kapalı olma halini dayanak varlıktan farklı olarak belirleyebilir. Ayrıca sözleşmelerin işleme açılış zamanı Genel Müdür tarafından dayanak varlığın işleme açıldığı andan farklı olarak belirlenebilir. Borsa Yönetmeliğinin 25 inci maddesinde belirtilen yazılı durumlardan birinin varlığı halinde de, ilgili sözleşmeler için işlemler Genel Müdür tarafından geçici olarak durdurulabilir. Genel Müdür sözleşmelerdeki işlemleri en fazla beş işlemin günü durdurabilir. Beş işlemin günü aşan süreler için Yönetim Kurulu kararı gereklidir. Sözleşmelerde işlemlerin durdurulması halinde gerekçeleriyle durdurma zamanı ve ayrıca yeniden işleme açılış zamanı KAP'ta duyurulur. Genel Müdür yetkisini görevlendireceği Genel Müdür Yardımcısına veya Genel Müdür Yardımcılarına devredebilir.	15. Sözleşmelerde İşlemlerin Durdurulması Dayanak varlıkların Sistemde durdurulması halinde, Piyasada ilgili varlıklara dayalı sözleşmelerdeki işlemler Genel Müdür kararı ile durdurulabilir. Piyasada, dayanak varlığın işleme açık olduğu dönemler içinde ilgili sözleşmelerin de işleme açık olması esas olmakla beraber, Genel Müdür sözleşmelerin işleme açık veya kapalı olma halini dayanak varlıktan farklı olarak belirleyebilir. Ayrıca sözleşmelerin işleme açılış zamanı Genel Müdür tarafından dayanak varlığın işleme açıldığı andan farklı olarak belirlenebilir. Borsa Yönetmeliğinin 25 inci maddesinde belirtilen yazılı durumlardan birinin varlığı halinde de, ilgili sözleşmeler için işlemler Genel Müdür tarafından geçici olarak durdurulabilir. Genel Müdür sözleşmelerdeki işlemleri en fazla bir ay için durdurabilir. Bir ayı aşan süreler için Yönetim Kurulu kararı gereklidir. Sözleşmelerde işlemlerin durdurulması halinde gerekçeleriyle durdurma zamanı ve ayrıca yeniden işleme açılış zamanı KAP'ta duyurulur. Genel Müdür yetkisini görevlendireceği Genel Müdür Yardımcısına veya Genel Müdür Yardımcılarına devredebilir.																								
26. Minimum ve Maksimum Emir Büyüklükleri	26. Minimum ve Maksimum Emir Büyüklükleri																								
<table><tr><th>Sözleşme</th><th>Minimum Emir Miktarı</th><th>Maksimum Emir Miktarı</th></tr><tr><td>Pay Sözleşmeleri (Dayanak Varlık Kapanış Fiyatı <25 TL)</td><td>1</td><td>5.000</td></tr><tr><td>Pay Sözleşmeleri (Dayanak Varlık Kapanış Fiyatı >=25 TL)</td><td>1</td><td>2.500</td></tr><tr><td>Endeks Sözleşmeleri</td><td>1</td><td>2.000</td></tr></table>	Sözleşme	Minimum Emir Miktarı	Maksimum Emir Miktarı	Pay Sözleşmeleri (Dayanak Varlık Kapanış Fiyatı <25 TL)	1	5.000	Pay Sözleşmeleri (Dayanak Varlık Kapanış Fiyatı >=25 TL)	1	2.500	Endeks Sözleşmeleri	1	2.000	<table><tr><th>Sözleşme</th><th>Minimum Emir Miktarı</th><th>Maksimum Emir Miktarı</th></tr><tr><td>Pay Sözleşmeleri (Dayanak Varlık Kapanış Fiyatı <25 TL)</td><td>1</td><td>5.000</td></tr><tr><td>Pay Sözleşmeleri (Dayanak Varlık Kapanış Fiyatı >=25 TL)</td><td>1</td><td>2.500</td></tr><tr><td>Endeks Sözleşmeleri</td><td>1</td><td>2.000</td></tr></table>	Sözleşme	Minimum Emir Miktarı	Maksimum Emir Miktarı	Pay Sözleşmeleri (Dayanak Varlık Kapanış Fiyatı <25 TL)	1	5.000	Pay Sözleşmeleri (Dayanak Varlık Kapanış Fiyatı >=25 TL)	1	2.500	Endeks Sözleşmeleri	1	2.000
Sözleşme	Minimum Emir Miktarı	Maksimum Emir Miktarı																							
Pay Sözleşmeleri (Dayanak Varlık Kapanış Fiyatı <25 TL)	1	5.000																							
Pay Sözleşmeleri (Dayanak Varlık Kapanış Fiyatı >=25 TL)	1	2.500																							
Endeks Sözleşmeleri	1	2.000																							
Sözleşme	Minimum Emir Miktarı	Maksimum Emir Miktarı																							
Pay Sözleşmeleri (Dayanak Varlık Kapanış Fiyatı <25 TL)	1	5.000																							
Pay Sözleşmeleri (Dayanak Varlık Kapanış Fiyatı >=25 TL)	1	2.500																							
Endeks Sözleşmeleri	1	2.000																							

1. QH.

Döviz ve Dolar/Ons Altın Sözleşmeleri	1	5.000
Altın Sözleşmeleri	1	500.000
Baz Yük Elektrik Sözleşmeleri	1	100
Diğer Sözleşmeler	1	2.000

EK-1: BORSA İSTANBUL VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASINDA İŞLEM GÖREN SÖZLEŞME ÖZELLİKLERİ

Döviz ve Dolar/Ons Altın Sözleşmeleri	1	5.000
Altın Sözleşmeleri	1	500.000
Baz Yük Elektrik Sözleşmeleri	1	100
TLREF Sözleşmeleri	1	100
Diğer Sözleşmeler	1	2.000

EK-1: BORSA İSTANBUL VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASINDA İŞLEM GÖREN SÖZLEŞME ÖZELLİKLERİ

...

X. 1 Aylık TLREF Vadeli İşlem Sözleşmeleri

Davanak Varlık	Borsa İstanbul tarafından açıklanan Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranı (TLREF)
Sözleşme Büyüklüğü	Parasal Değer = 1.000.000 TL
Fiyat Kotasyonu ve Minimum Fiyat Adımı	Sözleşme Büyüklüğü = $1.000.000 \times \left(\frac{30}{360}\right) \times 0,01 = 833$ Fiyat, faiz oranının 100 ile çarpılması sonrasında virgülden sonra üç basamak olacak şekilde işlem sistemine girilir. (Örnek: 20,050, 20,060 vb.) Minimum fiyat adımı 0,010'dur. Minimum fiyat adımının değeri 8,33 TL'dir.
Vade Avları	Yılın tüm ayları. (Aynı anda içinde bulunulan ay ve bu aya en yakın 6 vade ayı olmak üzere toplam 7 vade ayına ait sözleşmeler işlem görür.)
Uzlaşma Sekli	Nakdi uzlaşma.
Günlük Uzlaşma Fiyatı	Seans sonunda hesapların güncellenmesinde kullanılan günlük uzlaşma fiyatı aşağıdaki şekilde hesaplanır ve en yakın fiyat adımına yuvarlanır:

mu
C. Q.

- a) Seans sona ermeden önceki son 10 dakika içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı günlük uzlaşma fiyatı olarak belirlenir.
- b) Eğer son 10 dakika içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde geriye dönük olarak bulunan son 10 işlemin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı alınır.
- c) Seans içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı, Seans içerisinde hiç işlem yapılmamışsa, bir önceki günün uzlaşma fiyatı günlük uzlaşma fiyatı olarak belirlenir.

Seans sonunda yukarıda belirtilen yöntemlere göre günlük uzlaşma fiyatının hesaplanamaması veya hesaplanan fiyatın piyasayı doğru yansıtmadığına kanaat getirilmesi durumunda, aşağıda belirtilen yöntemler tek başına ya da birlikte kullanılarak günlük uzlaşma fiyatı tespit edilebilir.

- a) Seans sonundaki en iyi alış ve satış kotasyonlarının ortalaması,
- b) Dayanak varlığın spot fiyatı veya sözleşmenin diğer vade ayları için geçerli olan günlük uzlaşma fiyatları da dikkate alınarak hesaplanacak "teorik" fiyatlar.

Özel İşlem Bildirimleri yukarıdaki hesaplamalara dahil edilmez. Uzlaşma Fiyatı Komitesi tarafından günlük uzlaşma fiyatının değiştirilme durumu saklıdır.

pdh
T. 00.

<u>Vade Sonu Uzlaşma Fiyatı</u>	<u>Vade sonu uzlaşma fiyatı aşağıdaki formülle hesaplanır ve en yakın fiyat adınına yuvarlanır.</u>
	$VSUF = \left[\prod_{i=1}^{N_0} \left(1 + \frac{r_i \times n_i}{365} \right) - 1 \right] \times \frac{365}{N} \times 100$
	<u>N : vade dönemindeki takvim günü sayısı</u>
	<u>N₀: hesaplama periyodundaki iş günü sayısı</u>
	<u>n_i : r_i faiz oranının geçerli olduğu takvim günü sayısı</u>
	<u>r_i : i günü için Borsa İstanbul tarafından açıklanan gecelik referans faiz oranı</u>
	<u>Türk Lirası Gecelik Referans Faiz Oranlarının belirlenmediği günler için bir önceki iş gününe ait oranlar kullanılabilir.</u>
	<u>Eğer bu yöntemlerle bir fiyat belirlenemezse, ya da bu yöntemler ile hesaplanan fiyatlar piyasaı tam yansıtmıyorsa, vade sonu uzlaşma fiyatı Uzlaşma Fiyat Komitesi tarafından belirlenir.</u>
<u>Vade Dönemi</u>	<u>Sözleşme kodunda belirtilen dönem (Örneğin F TLREF1M1219 sözleşmesinin vade dönemi Aralık 2019 aıdır).</u>
<u>Son İşlem Günü</u>	<u>Her vade döneminin son iş günü.</u>
<u>Vade Sonu</u>	<u>Her vade döneminin son iş günü.</u>
<u>Takas Süresi</u>	<u>Takas süresi T+1 olarak uygulanır. Zararlar hesaplardan T günü sonunda tahsil edilir, karlar hesaplara T günü sonunda aktarılır.</u>
<u>Baz Fiyat ve Günlük Fiyat Değişim Limiti</u>	<u>Baz fiyat, günlük fiyat değişim limitlerinin hesaplanmasında kullanılan ve sözleşmenin işleme açıldığı gün Uzlaşma Fiyatı Komitesi tarafından</u>

EK-2: PAZAR TANIMLARI LİSTESİ			
belirlenen fiyat, diğer işlem günleri için ise bir önceki günün uzlaşma fiyatıdır. Günlük fiyat değişim limiti, her bir sözleşme için belirlenen baz fiyatın ± 50'sidir. Bu yöntemle hesaplanan alt veya üst limitin fiyat adımına kabul etmemesi halinde üst limit bir alt fiyat adımına, alt limit ise bir üst fiyat adımına yuvarlanır. İşlem Saatleri İşlem Teminatı Esasları			
EK-2: PAZAR TANIMLARI LİSTESİ			
181/VİOP Faiz Türev Pazarı altına 1 Aylık TLREF vadeli işlem sözleşmeleri için Pazar segment kodu/adı ve dayanak varlık kodu eklenmiştir.			
EK-4 ÖZEL İŞLEM BİLDİRİMİ ONAYINDA ARANACAK KURALLAR			
Sözleşme	Minimum Emir Miktarı	Maksimum Emir Miktarı	Özel İşlem Bildirimi Onay Kuralı
Endeks Sözleşmeleri	2.000	4.000	Özel İşlem Bildiriminin gerçekleşeceği fiyatın, ilgili sözleşmeye ait fiyat limitleri içerisinde olması gereklidir.
Döviz ve Dolar/Ons Altın Sözleşmeleri	5.000	10.000	
Altın Sözleşmeleri	500.000	1.000.000	
Baz Yük Elektrik Sözleşmeleri	100	4.000	
Diğer Sözleşmeler	2.000	4.000	

belirlenen fiyat, diğer işlem günleri için ise bir önceki günün uzlaşma fiyatıdır. Günlük fiyat değişim limiti, her bir sözleşme için belirlenen baz fiyatın ± 50'sidir. Bu yöntemle hesaplanan alt veya üst limitin fiyat adımına kabul etmemesi halinde üst limit bir alt fiyat adımına, alt limit ise bir üst fiyat adımına yuvarlanır. İşlem Saatleri İşlem Teminatı Esasları			
EK-2: PAZAR TANIMLARI LİSTESİ			
181/VİOP Faiz Türev Pazarı altına 1 Aylık TLREF vadeli işlem sözleşmeleri için Pazar segment kodu/adı ve dayanak varlık kodu eklenmiştir.			
EK-4 ÖZEL İŞLEM BİLDİRİMİ ONAYINDA ARANACAK KURALLAR			
Sözleşme	Minimum Emir Miktarı	Maksimum Emir Miktarı	Özel İşlem Bildirimi Onay Kuralı
Endeks Sözleşmeleri	2.000	4.000	Özel İşlem Bildiriminin gerçekleşeceği fiyatın, ilgili sözleşmeye ait fiyat limitleri içerisinde olması gereklidir.
Döviz ve Dolar/Ons Altın Sözleşmeleri	5.000	10.000	
Altın Sözleşmeleri	500.000	1.000.000	
Baz Yük Elektrik Sözleşmeleri	100	4.000	
TLREF Sözleşmeleri	100	1.000	
Diğer Sözleşmeler	2.000	4.000	

Yazıcı

EK-5: BORSA PAYI VE DİĞER ÜCRETLER TARİFESİ

Gelir Kalemi	Açıklama	
	Baz Alınan Değer	Oran
İradî Emir İptal Ücreti	VIOP Prosedürünün 25 inci maddesi çerçevesinde belirlenen parasal büyüklük	0,00001 (Yüzbinde 1)
Borsa Payı	Sözleşme	Baz Alınan Değer
	Pay Endeksine Dayalı Vadeli İşlem Sözleşmeleri	İşlem Hacmi
	Pay Endeksine Dayalı Opsiyon Sözleşmeleri	Prim Hacmi
	Diğer Tüm Vadeli İşlem Sözleşmeleri	İşlem Hacmi
	Diğer Tüm Opsiyon Sözleşmeleri	Prim Hacmi
	Borsa Payı Oranı	Borsa Payı Oranı
	0,00004 (Yüzbinde 4)	0,00004 (Yüzbinde 4)
	0,00004 (Yüzbinde 4)	0,00004 (Yüzbinde 4)
	0,00003 (Yüzbinde 3)	0,00003 (Yüzbinde 3)
	0,00003 (Yüzbinde 3)	0,00003 (Yüzbinde 3)

EK-5: BORSA PAYI VE DİĞER ÜCRETLER TARİFESİ

Gelir Kalemi	Açıklama	
	Baz Alınan Değer	Oran
İradî Emir İptal Ücreti	VIOP Prosedürünün 25 inci maddesi çerçevesinde belirlenen parasal büyüklük	0,00001 (Yüzbinde 1)
Borsa Payı	Sözleşme	Baz Alınan Değer
	Pay Endeksine Dayalı Vadeli İşlem Sözleşmeleri	İşlem Hacmi
	Pay Endeksine Dayalı Opsiyon Sözleşmeleri	Prim Hacmi
	TLREF Vadeli İşlem Sözleşmeleri	Parasal Büyüklük
	Diğer Tüm Vadeli İşlem Sözleşmeleri	İşlem Hacmi
	Diğer Tüm Opsiyon Sözleşmeleri	Prim Hacmi
	Borsa Payı Oranı	Borsa Payı Oranı
	0,00004 (Yüzbinde 4)	0,00004 (Yüzbinde 4)
	0,00004 (Yüzbinde 4)	0,00004 (Yüzbinde 4)
	0,00001 (Yüzbinde 1)	0,00001 (Yüzbinde 1)
	0,00003 (Yüzbinde 3)	0,00003 (Yüzbinde 3)
	0,00003 (Yüzbinde 3)	0,00003 (Yüzbinde 3)